

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף קא.

דלת הנגררת (- שאינה קבועה בפתח) שקשורה ותלויה, האם מותר לנועלה בשבת?

כשאינה גבוהה מהארץ אפי' קשורה ¹ ותלויה			כשגבוהה מהארץ	
כשאינה לה לא זה ולא זה	כשהיה לה פעם ציר	כשיש לה ציר ממש		
אסור	אסור ²	מותר	מותר	לאביי
אסור	מותר	מותר	מותר	לרבא

האם מותר לנועול בדלת אלמנה הנגררת אפי' שיש לה ציר?

בחד שיפא - מקרש אחד ³		איכא דאמרי
בדלית לה גשמה - בריחים ⁴	מותר	
מותר	אסור	ואיכא דאמרי
אסור	אסור	

האם מותר להניח ב' ככרות וככר על גבם או ב' ספרים וספר על גבם? [תוד"ה וכן].

כשמניח על גבי קרקע		לפי' א' בתוס'
כשמניח על השולחן	מותר - כי אין צריך לאויר שתחתיהם	
מותר - דאין בנין על השולחן	אסור - דדומה לבנין	לאי נמי בתוס'

האם מותר לאדם לעמוד ברה"י ולפתוח ברה"ר, או להיפך, ומה הדין בכרמלית?

ברשויות דאורייתא - רה"י רה"ר		לרבנן
ברשויות דרבנן - רה"י וכרמלית ולהיפך	מותר	
לרב פפא / רבה: מותר	אסור - וצריך לעשות מחיצה עשרה	לר' מאיר
לרבא: אסור - וצריך לעשות מחיצה עשרה ⁵		

¹ אכן כתבו התוס' (בריש דף קב.), שאם היה החבל כל כך חזק עד שיכול להרימה בו, מהני. אולם אם לא היתה קשורה ותלויה - בכל ענין אסור.

² והטעם משום דמיחזי כבונה. וברש"י הביא עוד לישנא, שאסור משום חופר בארץ כשגורר את הדלת. ודחה רש"י לפירוש זה.

³ כיון שעשויה מקרש אחד, כשנותן אותה בכותל נראה כבונה.

⁴ פי', דאף שעשויה מכמה קרשים, מ"מ אינם מחוברים זה לזה בבריחים, ולכן אינה נראית כדלת, ולכך יש לדון אם כשנועל בה נראה כבונה.

⁵ פי', יש ללמוד ממחלוקת רב פפא ורבא, שנחלקו מה הראיה שהביאו משוקי ירושלים, דלרב פפא היתה הראיה לדין רה"ר ומיירי אחר שנפרצו בירושלים פרצות, ומשמע שלגבי כרמלית מודה ר"מ, והיינו כפי המסקנא (לקמן בעמוד ב') שחזר בו ר"מ לגבי שערי גינה ומתיר. ואילו רבא מעמיד את ראית רבנן משוקי ירושלים - שהם כרמלית, לגבי שערי גינה שבתחילה חלק בהם ר"מ, וא"כ מיירי הכא קודם שחזר בו.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף קא:

פתחי שערי גינה, שיש בהם מנעול שהוא רה"י¹, האם מותר לפתחו בשבת?

כשאינ שם בית שער מבחוץ - צד רה"ר	כשאינ שם בית שער מבפנים - צד הגינה	כשפותח דרך הבית שער ²	
אסור לפתוח מבחוץ	אסור לפתוח מבפנים	מותר מבפנים ומבחוץ	לר' מאיר קודם חזרה
אסור לפתוח מבחוץ ³	מותר לפתוח מבפנים	מותר מבפנים ומבחוץ	לר"מ אחר חזרה
מותר מבפנים ומבחוץ			לרבנן

מנעולי חנויות באופנים דלהלן,

האם מותר לעמוד על האיסקופא שהיא כרמלית ולפתוח במפתח שהיה באיסקופא?

כשאינ במנעול ד' על ד' וגם אין מקום לחוק ד' על ד'	כשאינ במנעול ד' על ד' אבל יש מקום לחוק ד' על ד'	כשיש במנעול ד' על ד'	
מותר - דהוי מקום פטור	לר' מאיר: אסור - דחוקקין לרבנן: מותר - דאין חוקקין	אסור ⁴	בגבוה המנעול י'
מותר			באין גבוה י'

נגר שיש בראשו גלוסטרא⁵, האם מותר לנעול בו בשבת?

כשקשור ותלוי בדלת		כשאינ קשור ותלוי בדלת	
כשיכול להנטל בחבל זה	כשאינו ניטל בחבל זה		
מותר	אסור	אסור	לר' אליעזר
מותר			לר' יוסי

¹ כך היתה המציאות בפתחי גינה - שהיו עושים את המנעול גבוה עשרה טפחים, וקופסת המנעול היתה רחבה ד' על ד' טפחים, ולכן תמיד מקום המנעול של שער הגינה הוא רה"י. והנידון כאן הוא בין הצד שמבחוץ, דהיינו כשבא לפתוח את הדלת מצד רה"ר - שהמנעול הוא רה"י, ורוצה לקחת את המפתח מעל קופסת המנעול שהוא רה"י ולפתוח בו את המנעול, (ר"ל לטלטל מרה"י לרה"י כשהוא ברה"ר). ובין כשרוצה לפתוח את המנעול מבפנים, דהיינו שבא לפתוח את הדלת מצד הגינה שהיא כרמלית, ומטלטל מרה"י לרה"י כנ"ל כשעומד בכרמלית.

² דהיינו שיש שם שני בתי שער, שעל כן מותר לפתוח בין מבחוץ ובין מבפנים.

³ גם אחר שחזר בו ר"מ - בזה ס"ל לר"מ לאסור, דכיון שעומד ברה"ר ומטלטל מרה"י לרה"י יש לחוש שמא יביא המפתח אצלו.

⁴ וזה לכוי"ע כיון שמוציא את המפתח מאיסקופת כרמלית ומטלטלו לתוך המנעול שהוא רה"י.

⁵ פי', שראשו העליון עבה, שיש לו דין כלי - דהרי ראוי הוא להיות עלי (-בוכנא) לכתוש בו במכתשת פלפלין. אבל אם אין בו גלוסטרא - שאין עליו תורת כלי - להני תנאי לכוי"ע אסור, כמבואר בתוס' (בד"ה כ).